TEISINGUMO TEISMO (ANTROJI KOLEGIJA) SPRENDIMAS

2010 m. spalio 14 d.*

Byloje C-535/07

dėl 2007 m. lapkričio 30 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama R. Sauer ir D. Recchia, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Austrijos Respubliką, atstovaujamą E. Riedl, E. Pürgy ir K. Drechsel, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

palaikomą

Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos M. Lumma ir J. Möller,

įstojusios į bylą šalies,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, einantis antrosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai L. Bay Larsen (pranešėjas) ir C. Toader,

generalinė advokatė E. Sharpston,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. liepos 9 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2010 m. vasario 25 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad:

— Austrijos teritorijoje pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 98, toliau – Paukščių direktyva) 4 straipsnio 1 arba 2 dalis teisingai, vadovaudamasi ornitologiniais kriterijais, neįsteigusi paukščių apsaugai tinkamiausio dydžio ir kiekio specialios apsaugos teritorijų (toliau – SAT) (Hanság teritorija Burgenlando žemėje) arba nenustačiusi jų ribų (Žemojo Tauerno teritorija Štirijos žemėje), ir

— dalyje jau įsteigtų SAT nesuteikusi teisinės apsaugos, atitinkančios Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalyje ir 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 102, toliau – Buveinių direktyva) 6 straipsnio 2 dalyje kartu su jos 7 straipsniu numatytus reikalavimus,

Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal minėtas šių direktyvų nuostatas.

2 2008 m. gegužės 26 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Vokietijos Federacinei Respublikai buvo leista įstoti į bylą palaikyti Austrijos Respublikos reikalavimus.

Teisinis pagrindas

Paukščių direktyva

3 Paukščių direktyvos 2 straipsnyje nurodyta, kad: „valstybės narės imasi reikiamų priemonių 1 straipsnyje nurodytų rūšių populiacijoms palaikyti tokiu lygiu, kuris visų pirma atitiktų ekologinius, mokslinius ir kultūrinius reikalavimus, derinant juos su ekonominiais ir rekreaciniais reikalavimais, arba stengiasi šių rūšių populiacijas priartinti prie tokio lygio“.

4 Paukščių direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atsižvelgdamos į šios direktyvos 2 straipsnyje minėtus reikalavimus, valstybės narės imasi reikiamų priemonių išsaugoti, palaikyti ar atkurti pakankamą buveinių įvairovę ir plotą visoms valstybių narių europinėje teritorijoje, kuriai taikoma EB sutartis, natūraliai paplitusių laukinių paukščių rūšims. Pagal to paties straipsnio 2 dalies a punktą biotopams ir buveinėms išsaugoti, palaikyti ir atkurti reikia įsteigti saugomas teritorijas.

5 Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 4 dalies pirmajame sakinyje nurodyta:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia kiekiu ir dydžiu tinkamiausias [SAT] [tinkamiausio dydžio [SAT] ir tinkamiausią jų kiekį].

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgiant į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Dėl šios priežasties valstybės narės kreipia išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos šlapžemių, apsaugai.

<…>

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose apsaugos teritorijose valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų išvengta buveinių taršos ar pažeidimo, arba bet kokio paukščių trikdymo, jei tai galėtų būti reikšminga atsižvelgiant į šio straipsnio tikslus.“

Buveinių direktyva

6 Buveinių direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatytas vieningo specialių saugomų teritorijų Europos ekologinio tinklo *Natura 2000*, kuris apimtų ir pagal Paukščių direktyvos nuostatas valstybių narių įsteigtas SAT, sukūrimas.

7 Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalis suformuluota taip:

„Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu."

8 Pagal šios direktyvos 7 sraipsnį „šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos [Paukščių] direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal [Paukščių] direktyvą, jei pastaroji data yra vėlesnė".

Ikiteisminė procedūra

9 2001 m. spalio 23 d. Komisija Austrijos Respublikai išsiuntė oficialų pranešimą, kuriame nurodė, jog ši neįsteigė tinkamiausio dydžio ir kiekio SAT, ypač kiek tai susiję su Hanság teritorijos įsteigimu ir Žemojo Tauerno teritorijos ribų nustatymu. Be to, Komisija teigė, jog ši valstybė narė dar nevisiškai įgyvendino Paukščių direktyvos reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti SAT teisinę apsaugą Austrijoje.

10 Atsakydama į šį oficialų pranešimą Austrijos Respublika Komisijai perdavė, be kita ko, įvairių paukščių apsaugos teritorijų sąrašą, nurodydama joms taikomą teisinės apsaugos sistemą. Taip ji pabrėžė, jog kai kurios SAT buvo visiškai arba iš dalies įsteigtos kaip nacionaliniai parkai, gamtiniai rezervatai, saugomos teritorijos, gamtos paveldas arba poilsio zonos, ir kad tuo pačiu metu įvairiose žemėse buvo priimti įstatymai bei kiti teisės aktai, susiję su gamtos apsauga.

11 Paskui 2004 m. spalio 18 d. Komisija išsiuntė Austrijos Respublikai papildomą oficialų pranešimą, kuriuo buvo pakeistas pirmasis oficialus pranešimas ir kuriame pabrėžta, kad SAT buvo įsteigtos ir jų ribos nustatytos neteisingai ir kad šioms teritorijoms nebuvo taikomos specialios teisinės apsaugos priemonės. Visų pirma Komisija teigė, jog Hanság teritorijoje SAT vis dar nebuvo įsteigta, o Žemojo Tauerno teritorijos plotas kol kas nebuvo padidintas. Ji taip pat nurodė, jog Austrijos paukščių apsaugos teritorijos daugiausia buvo saugomos palyginti senais teisės aktais arba tam tikrais atvejais teisinė apsauga nebuvo taikoma. Daugelyje apsaugos priemonių negalima išskirti išsaugotinų ir saugotinų paukščių specialaus išsaugojimo ir apsaugos tikslo. Šiuo klausimu, Komisijos nuomone, būtina numatant draudimus vykdyti veiklą ir įpareigojimus užtikrinti apsaugą teisės aktuose bent paaiškinti specialios paukščių apsaugos tikslus net tuo atveju, jeigu paaiškėtų, kad apsaugos lygis iš principo pakankamas.

12 2004 m. gruodžio 21 d. raštu Austrijos Respublika pateikė savo pastabas, visų pirma išdėstydama nuomonę dėl atitinkamų teritorijų teisinės apsaugos ir pateikdama bendro pobūdžio bei konkrečiai su įvairiomis žemėmis susijusius paaiškinimus. Šiuo klausimu ši valstybė narė teigė, kad aiškus išsaugojimo arba apsaugos tikslų nurodymas apsaugai skirtame teisės akte neturi lemiamos reikšmės.

13 Kadangi Austrijos Respublikos pastabos Komisijos netenkino, 2006 m. gruodžio 15 d. ji išsiuntė pagrįstą nuomonę, ragindama šią valstybę narę per du mėnesius nuo jos gavimo įvykdyti įsipareigojimus. Joje buvo nurodyta, kad ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų, susijusių su Hanság ir Žemojo Tauerno teritorijomis. Kalbant apie atitinkamų saugomų teritorijų teisinį statusą, buvo nurodyta, jog apskritai, t. y. taip pat tais atvejais, kai SAT sutampa su jau egzistuojančiu gamtiniu rezervatu ir jai taikoma griežtesnė nacionalinė ar regioninė teisinė apsauga, apsaugos tikslų, kurie susiję tiek su paukščių rūšimis ir specialiais jų apsaugai taikomais reikalavimais, tiek su jų buveinių atkūrimu, įtraukimas kaip ir atitinkamos priemonės bei įpareigojimai turi būti esminis nutarimų dėl saugomų teritorijų elementas. Tačiau daugelio SAT dar nereglamentuoja joks specialus nutarimas, kuriuo būtų siekiama užtikrinti specialią atitinkamų paukščių apsaugą.

14 Kadangi Austrijos Respublikos pastabos atsakant į šią pagrįstą nuomonę Komisijos neįtikino, ji pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalies nesilaikymu dėl SAT neįsteigimo Hanság teritorijoje ir neteisingo Žemojo Tauerno SAT ribų nustatymo

15 Pirmiausia reikia priminti, kad Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalimi valstybės narės įpareigojamos įsteigti šios direktyvos I priede minimų rūšių apsaugai tinkamiausio

dydžio SAT ir tinkamiausią jų kiekį ir kad pagal to paties straipsnio 2 dalį valstybės narės taip pat steigia SAT nuolatos aptinkamų šiame priede nenurodytų migruojančių rūšių veisimosi, šėrimosi, žiemojimo bei poilsio teritorijose, esančiose jų migracijos kelyje (2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Komisija prieš Suomiją*, C-240/00, Rink. p. I-2187, 16 punktas).

Dėl SAT neįsteigimo Hanság teritorijoje

— Šalių argumentai

16 Pirmiausia Komisija teigia, kad Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimo pagal Paukščių direktyvos reikalavimus įsteigti SAT Hanság teritorijoje. Iš tiesų ši teritorija buvo įvardyta kaip tam tikrų paukščių rūšių, būtent didžiųjų einių *(Otis tarda*), pievinių lingių *(Circus pyargus*) ir balinių pelėdų (*Asio flammeus*), apsaugai tinkamiausia teritorija.

17 Austrijos Respublika atsakė, kad šiuo metu Hanság teritorija nebegali būti laikoma tinkamiausia Komisijos nurodytų rūšių apsaugai. Šioms rūšims tapo svarbesnės kitos teritorijos. Tačiau ši valstybė narė pripažino, kad minėtos teritorijos, kurios didžiajai daliai jau taikoma Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2–4 dalyse numatyta apsaugos sistema dėl jos priskyrimo *Natura 2000* teritorijai, ribų išplėtimas yra iš esmės pagrįstas. Vis dėlto, kadangi šiai *Natura 2000* teritorijai ir joje esančių paukščių rūšių populiacijoms jau buvo taikoma minėtose nuostatose įtvirtinta apsaugos sistema,

valstybės narės atsakovės teigimu, dėl vėlavimo tai atlikti nekyla jokio pavojaus. Be to, Hanság teritorijoje nebuvo padarytas joks pažeidimas. Galiausiai 2008 m. birželio 3 d. Burgenlando žemės vyriausybės nutarimu, apie kurį buvo pranešta Komisijai, taikant Paukščių direktyvą ši teritorija buvo pripažinta „Waassen-Hanság Europos saugoma teritorija“.

18 Todėl Austrijos Respublika mano, kad bet kuriuo atveju Paukščių direktyvos pažeidimo nebeliko ir todėl ieškinio dėl šio klausimo galima pagrįstai atsisakyti.

— Teisingumo Teismo vertinimas

19 Svarbu nurodyti, jog vykstant ikiteisminei procedūrai Austrijos Respublika pripažino poreikį Hanság teritorijoje įsteigti SAT ir pranešė Komisijai apie ketinimą iš tiesų tai padaryti.

20 Be to, akivaizdu, kad pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui Hanság teritorija Burgenlando žemės vyriausybės nutarimu taikant Paukščių direktyvą buvo pripažinta „Europos saugoma teritorija“.

21 Taigi neginčijama, kad Hanság teritorija yra viena iš nagrinėjamų rūšių, nurodytų Paukščių direktyvos I priede ir į kurias nuoroda daroma jos 4 straipsnio 1 dalyje, apsaugai tinkamiausių teritorijų ir todėl minėtoje teritorijoje pagal šią direktyvą turi būti įsteigta SAT.

22 Įsipareigojimų neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į padėtį valstybėje narėje pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje ir į vėlesnius pakeitimus Teisingumo Teismas atsižvelgti negali (žr., be kita ko, 2007 m. sausio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-183/05, Rink. p. I-137, 17 punktą), todėl reikia konstatuoti: kadangi šio sprendimo 20 punkte minėta teritorija buvo įsteigta pasibaigus minėtam terminui, kaltinimas dėl SAT neįsteigimo Hanság teritorijoje pažeidžiant Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalį yra pagrįstas.

23 Ankstesniame punkte padarytai išvadai neturi įtakos aplinkybė, kad Austrijos Respublika pakankamai nepagrįsdama savo teiginių šiuo klausimu Teisingumo Teisme teigia, jog, palyginti su kita teritorija, Hanság teritorija nebegali būti laikoma tinkamiausia didžiųjų einių, pievinių lingių ir balinių pelėdų apsaugai.

24 Šios išvados taip pat negali paneigti faktas, net jeigu jis įrodytas, kad didelė šios teritorijos dalis jau buvo saugoma pagal Buveinių direktyvą kaip priklausanti *Natura 2000* tinklui ir kad nebuvo padarytas joks pažeidimas. Iš tiesų, pirma, kadangi pagal Buveinių ir Paukščių direktyvas nustatytos teisinės sistemos yra skirtingos, valstybė narė negali išvengti įsipareigojimų pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis vykdymo, remdamasi kitomis priemonėmis nei numatytos šioje direktyvoje (2007 m. birželio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-235/04, Rink. p. I-5415, 79 punktas). Antra, valstybių narių įpareigojimui teritorijose įsteigti SAT nedaro įtakos aplinkybė, kad atitinkamoje teritorijoje nebuvo padaryta pažeidimų (šiuo klausimu žr.

2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-418/04, Rink. p. I-10947, 38 punktą).

Dėl neteisingo Žemojo Tauerno SAT ribų nustatymo

— Šalių argumentai

25 Konstatavusi, jog Žemojo Tauerno SAT, kurios plotas 1999 m. buvo 137 742 hektarai, 2001 m. gegužės mėn. buvo sumažinta iki maždaug 87 000 hektarų, Komisija teigia, kad šios teritorijos nustatytos ribos yra per mažos atsižvelgiant į Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalyje numatytus paukščių rūšių, kurioms jos skirtos, apsaugos reikalavimus. Šiuo atveju tai ypač pasakytina apie mornelius *(Charadrius morinellus*), kurtinius (*Tetrao urogallus*), lututes *(Aegolius funereus*), žvirblines pelėdas *(Glaucidium passerinum*), juodąsias meletas *(Dryocopus martius*), tripirščius genius (*Picoides tridactylus*), pilkąsias meletas *(Picus canus*) bei jerubes *(Bonasa bonasia*).

26 Komisijos nuomone, Austrijos Respublika vis dar moksliškai neįrodė, kad pirminis Žemojo Tauerno teritorijos ribų nustatymas turi būti laikomas techniškai klaidingu.

27 Austrijos Respublika nurodė, kad siekdama užtikrinti mornelių apsaugą 2008 m. Štirijos žemė išplėtė Žemojo Tauerno SAT. Be to, atlikus tokį mokslo tyrimais pagrįstą

išplėtimą buvo galima įvykdyti Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus reikalavimus, nes įsteigtos atitinkamų saugomų paukščių apsaugai tinkamiausio dydžio SAT ir tinkamiausias jų kiekis.

— Teisingumo Teismo vertinimas

28 Reikia nurodyti, kad Žemojo Tauerno SAT, kurios plotas iš pradžių buvo sumažintas nuo 137 742 hektarų iki maždaug 87 000 hektarų, 2008 m., t. y. pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui, į kurį atsižvelgiant, kaip buvo priminta šio sprendimo 22 punkte, reikia vertinti Komisijos nurodytą įsipareigojimų neįvykdymą, vėl buvo padidintas iki 101 880 hektarų.

29 Kaip prisipažino Austrijos Respublika, šis išplėtimas buvo atliktas taikant reikalavimą užtikrinti tinkamą mornelių, t. y. Paukščių direktyvos I priede minimos rūšies, apsaugą.

30 Todėl bet kuriuo atveju telieka pripažinti, kad pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui nagrinėjamos SAT plotas buvo nepakankamas Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų apsaugos reikalavimų atžvilgiu.

31 Taigi pirmajam kaltinimui dėl Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalies pažeidimo reikia pritarti.

Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalies ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies kartu su jos 7 straipsniu nesilaikymu dėl jau įsteigtos daliai SAT nepakankamos teisinės apsaugos suteikimo

Dėl priimtinumo

— Šalių argumentai

32 Austrijos Respublika tvirtina, kad Komisija, pirma, išplėtė ieškinio dalyką, ir antra, nepateikė argumentų, pakankamai įrodančių, jog nebuvo įvykdyti konkretūs įsipareigojimai, susiję su konkrečiomis apsaugos teritorijomis.

33 Dėl pirmojo klausimo ši valstybė narė teigia, kad nors pagrįstoje nuomonėje nebuvo kalbama apie „nutarimus, susijusius su Europos saugomomis teritorijomis“, kurios jau buvo įsteigtos, ieškinyje taip pat nurodomas tariamas įsipareigojimų pagal nagrinėjamas direktyvas neįvykdymas, kylantis iš šių nutarimų. Be to, pagrįstoje nuomonėje buvo kaltinama tik tuo, kad neįvykdyti įsipareigojimai kiekvienos SAT atžvilgiu suformuluoti apsaugos tikslus, privalomomis priemonėmis užtikrinti apsaugos tikslų įvykdymą ir parengti privalomo formato žemėlapius, apie kuriuos būtų tinkamai pranešta. Tačiau ieškinyje esminiai reikalavimai, susiję su SAT teisiniu statusu, buvo labai sugriežtinti, Komisijai pareikalavus, kad nutarimuose dėl šių SAT būtų įtvirtinti konkrečioms teritorijoms ir rūšims taikomi specialūs įpareigojimai ir draudimai bei konkrečios priemonės, kuriomis būtų siekiama užtikrinti svarbių Paukščių ir Buveinių direktyvų nuostatų laikymąsi.

34 Kaip pavyzdį Austrijos Respublika visų pirma nurodo, kad kaltinimas, jog Štirijos ir Žemutinės Austrijos žemių priimti teisės aktai, susiję su Europos saugomomis teritorijomis, netenkina Sąjungos teisės reikalavimų, neatitinka Komisijos pagrįstoje nuomonėje pateiktų argumentų. Be to, dėl Zalcburgo žemės papildomame oficialiajame pranešime Komisija nenurodė, kad teisinio šios žemės SAT statuso nepakanka, ir tik pagrįstoje nuomonėje pirmą kartą užsiminė, kad Salzachauen SAT neturi pakankamo teisinio apsaugos statuso.

35 Dėl antrojo klausimo Austrijos Respublika teigia, kad nei iš pagrįstos nuomonės, nei iš ieškinio neaišku, kokių įsipareigojimų neįvykdymą Komisija nurodo ir apie kurias SAT kalba. Todėl ši valstybė narė negali veiksmingai gintis. Be to, kadangi nenustatytas priemonių, kurių reikia imtis įgyvendinant Paukščių ir Buveinių direktyvose nustatytus įsipareigojimus, turinys ir taikymo sritis, Austrijos Respublikai neapibrėžtą laikotarpį gali grėsti procedūra dėl pripažinimo, kad ji neįvykdė įsipareigojimų pagal būsimą sprendimą, kuriuo pripažįstamas įsipareigojimų neįvykdymas pagal šį ieškinį.

36 Taigi pirmiausia kalbėdama apie Burgenlando žemę Komisija nepatikslino, kokioms teritorijoms nesuteiktas tinkamas apsaugos statusas. Paskui Komisija tik pripažino, kad Aukštutinės Austrijos teisinė situacija netinkama. Galiausiai dėl Tirolio žemės Komisija, remdamasi Tirolio Lechtalio teritorijos pavyzdžiu, visas nuostatas, priimtas siekiant apsaugoti Tirolio *Natura 2000* teritorijas, priskyrė bendro pobūdžio nuostatoms, kuriomis neužtikrinamas pakankamas apsaugos statusas.

37 Dėl pirmojo klausimo Komisija atsako, kad ieškinys ir pagrįsta nuomonė iš esmės identiški, kalbant apie kaltinimą dėl nepakankamo apsaugos statuso, suteikto daliai jau įsteigtų SAT. Todėl galiojantys nutarimai dėl Europos saugomų teritorijų nebuvo

pašalinti iš bylos. Be to, su SAT susiję įpareigojimai ir draudimai bet kuriuo atveju Austrijos Respublikai yra privalomi. Todėl argumentą, kad pagrįstoje nuomonėje nepateiktas konkretus kaltinimas, susijęs su nepakankamu apsaugos lygiu Štirijos ir Žemutinės Austrijos žemėse, galima tik atmesti. Galiausiai, nors tiesa, kad teisinė situacija Zalcburgo žemėje papildomame oficialiajame įspėjime neminima, minėta valstybė narė negali pagrįstai daryti išvados, kad kaip pavyzdys suformuluotas kaltinimas dėl SAT Burgenlande teisinės apsaugos negali būti pateiktas ir dėl Zalcburgo žemės nutarimų, ypač dėl Salzachauen teritorijos.

38 Dėl antrojo klausimo Komisija teigia, kad pagrįstą nuomonę reikia suprasti plačiau, t. y. taip, kad siektinas apsaugos lygis kokybės požiūriu buvo apibrėžtas nustatytais reikalavimais, iš kurių Austrijos Respublika galėjo aiškiai suprasti, kurioms SAT reikėjo priimti kitas perkėlimo priemones ir kokia turėjo būti jų forma. Tai tiksliau paaiškinta ieškinyje, kalbant apie kiekvieną žemę ir kiekvieną aptariamą SAT, vis dėlto nekeičiant ginčo dalyko. Ši valstybė narė šiuo klausimu galėjo lengvai gintis, ir šia galimybe ji iš esmės pasinaudojo.

39 Galiausiai Komisija teigia, kad ieškinyje nepalikta jokių abejonių dėl to, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje nė vienai iš Burgenlando ir Aukštutinės Austrijos žemių SAT nebuvo suteiktas tinkamas apsaugos statusas, o tai yra teritorijos, kurių atžvilgiu nebuvo nustatytas joks specialus apsaugos ar išsaugojimo tikslas. Specialūs apsaugos ir išsaugojimo tikslai, pagrįsti kiekvienos paukščių rūšies situacija, nenustatyti taip pat Tirolio Lechtalio teritorijai. Be to, apsaugos statusas nepakankamas vienuolikoje Tirolio žemės valdžios institucijų įsteigtų *Natur 2000* teritorijų.

— Teisingumo Teismo vertinimas

40 Reikia priminti, kad ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalykas apibrėžiamas Komisijos pagrįstoje nuomonėje, todėl ieškinys turi būti grindžiamas tais pačiais motyvais ir pagrindais kaip ir ši nuomonė (žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*, C-236/05, Rink. p. I-10819, 10 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

41 Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisijos valstybei narei adresuotame oficialiame pranešime, o vėliau – jos išsiųstoje pagrįstoje nuomonėje apibrėžiamas ginčo dalykas, kuris nuo tol nebegali būti išplečiamas. Iš tikrųjų galimybė suinteresuotajai valstybei narei pateikti savo pastabas yra, net jeigu ji mano neprivalanti tuo pasinaudoti, esminė Sutartyje nustatyta garantija, ir jos laikymasis yra esminis procedūros, per kurią pripažįstamas valstybės narės įsipareigojimų neįvykdymas, formos reikalavimas. Todėl Komisijos pagrįsta nuomonė ir ieškinys turi būti pagrįsti tais pačiais kaltinimais kaip ir ikiteisminę procedūrą pradedantis oficialus pranešimas. Jeigu taip nėra, negalima manyti, kad tokio pažeidimo nebėra dėl to, kad atsakove esanti valstybė narė pateikė pastabas dėl pagrįstos nuomonės (žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-186/06, Rink. p. I-12093, 15 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

42 Be to, pagrįstoje nuomonėje ir ieškinyje kaltinimai turi būti pateikti nuosekliai ir tiksliai, kad atitinkama valstybė narė ir Teisingumo Teismas galėtų tiksliai įvertinti inkriminuojamo Sąjungos teisės pažeidimo apimtį; tai būtina, kad ši valstybė galėtų veiksmingai pasinaudoti teise į gynybą, o Teisingumo Teismas – patikrinti, ar egzistuoja nurodomas įsipareigojimų neįvykdymas (žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją* 18 punktą).

Dėl ieškinio dalyko išplėtimo

43 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad nors pagrįstoje nuomonėje nurodyta, jog dėl daugelio SAT dar nebuvo priimti jokie specialūs teisės aktai, kurie Austrijoje dažniausiai yra „Europos saugomos teritorijos nutarimo“, kuriuo siekiama užtikrinti atitinkamų paukščių išsaugojimą, formos, ji suformuluota taip, kad negalima paneigti, jog ši nuomonė apima SAT, kurių atžvilgiu buvo priimti „Europos saugomos teritorijos nutarimai“. Šiuo klausimu visų pirma galima priminti, kad gavusi minėtą pagrįstą nuomonę Austrijos Respublika informavo Komisiją, kad 2005 m. gegužės 23 d. Karintinos žemės vyriausybės nutarimu (LGBl. Nr. 47/2005) Flachwasserbiotop Neudenstein paukščių apsaugos teritorija 2005 m. buvo pripažinta Europos saugoma teritorija.

44 Antra, reikia nurodyti, kad Komisijos ieškinyje iš esmės pakartojamos pagrįstoje nuomonėje pateiktos išvados tiek, kiek ji mano, kad nutarimuose dėl SAT turi būti įtvirtinti konkrečioms teritorijoms ir rūšims taikomi specialūs įpareigojimai ir draudimai bei konkrečios priemonės, kuriomis būtų siekiama užtikrinti Paukščių ir Buveinių direktyvų svarbių nuostatų laikymąsi. Iš tiesų nuomonėje nurodyta, kad „apskritai <...> apsaugos tikslų, t. y. susijusių tiek su paukščių rūšimis ir specialiais jų apsaugai taikomais reikalavimais, tiek su jų buveinių atkūrimu, įtraukimas kaip ir atitinkamos priemonės bei įpareigojimai turi būti esminis nutarimų dėl saugomų teritorijų elementas“.

45 Trečia, kaltinimo dėl to, kad Štirijos ir Žemutinės Austrijos priimtais nutarimais, susijusiais su Europos saugomomis teritorijomis, netenkinami Sąjungos teisės reikalavimai, nėra pagrįstoje nuomonėje ir todėl jis turi būti pripažintas nepriimtinu.

46 Kalbant apie kaltinimą dėl Zalcburgo žemės SAT ir ypač Salzachauen teritorijos nepakankamo teisinio apsaugos statuso, neginčijama, kad papildomame oficialiajame pranešime visiškai neužsimenama apie situaciją nei šioje žemėje, nei konkrečiai minėtoje teritorijoje. Todėl ieškinys yra taip pat nepriimtinas tiek, kiek jis susijęs su Zalcburgo žemės SAT teisiniu apsaugos statusu.

47 Iš to, kas nurodyta, matyti, jog ieškinys nepriimtinas tiek, kiek jis susijęs su teisine Zalcburgo, Štirijos ir Žemutinės Austrijos žemių SAT apsaugos sistema.

Dėl tikslumo ir nuoseklumo nebuvimo

48 Akivaizdu, kad Komisija kaltina Austrijos Respubliką daliai jau įsteigtų SAT nesuteikus teisinės apsaugos, atitinkančios Sąjungos teisės reikalavimus. Grįsdama šį kaltinimą ji išdėstė, kokie, anot jos, Austrijoje galiojančios SAT teisinės apsaugos sistemos trūkumai. Šiuo klausimu savo bendro pobūdžio kaltinimą Komisija patikslino nurodydama įvairiose šios valstybės narės žemėse esančią situaciją.

49 Taigi neatrodo, kad taip suformuluotas kaltinimas būtų netikslus ar nenuoseklus.

50 Be to, reikia priminti, kad nors pagrįstoje nuomonėje turi būti nuosekliai ir išsamiai išdėstytos priežastys, dėl kurių Komisija buvo įsitikinusi, jog atitinkama valstybė narė neįvykdė vieno iš įsipareigojimų pagal Sutartį, vis dėlto šioje nuomonėje Komisija nėra įpareigota nurodyti priemonių, kurios leistų pašalinti nurodytą įsipareigojimų

neįvykdymą (žr. 2005 m. birželio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-394/02, Rink. p. I-4713, 21 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Komisija taip pat neprivalo tokių priemonių nurodyti ieškinyje.

51 Tai, ar trūksta įrodymų, patvirtinančių SAT apsaugos sistemos Burgenlando, Aukštutinės Austrijos ir Tirolio žemėse netinkamumą, reikės išnagrinėti iš esmės.

52 Todėl reikia manyti, kad ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo priimtinas, atsižvelgiant į šio sprendimo 47 punkte nustatytą jo apimtį.

Dėl esmės

— Šalių argumentai

53 Komisija tvirtina, kad daliai Austrijoje jau įsteigtų SAT netaikoma teisinė apsauga, atitinkanti Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalyje ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje kartu su jos 7 straipsniu numatytus reikalavimus. Šiuo atžvilgiu ji tvirtina, kad įpareigojimai ir draudimai pagal šias nuostatas, kurie turi būti ne tik specialiai taikomi konkrečioms SAT ir rūšims, bet taip pat būti privalomos formos ir tinkamai paskelbti, turi būti įtvirtinti tame pačiame privalomame teisės akte, kuriame kiekvienai SAT nustatytos saugomos rūšys ir buveinės bei apsaugos tikslai. Taigi

apskritai teisinis SAT apsaugos statusas nepakankamas tais atvejais, kai SAT steigimas susijęs su egzistuojančiu ir nacionalinėmis ar regioninėmis priemonėmis saugomu gamtiniu rezervatu arba įsteigta kito tipo teritorija.

54 Austrijos Respublika pirmiausia atsako, jog šitaip bendrai teigdama, kad su įvairiomis paukščių rūšimis susiję įpareigojimai ir draudimai turi būti privalomos formos ir tinkamai paskelbti, Komisija perdeda. Be to, nėra jokios taisyklės, pagal kurią būtų reikalaujama, kad šie įpareigojimai ar draudimai būtų įtvirtinti tame pačiame privalomame teisės akte, kuriame kiekvienai SAT nustatytos saugomos rūšys ir buveinės bei apsaugos tikslai. Taip pat argumentas, kad tokiame teisės akte turi būti įtvirtinti apsaugos tikslai pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalis, neturi pagrindo. Galiausiai valstybė narė atsakovė pabrėžia, jog atsižvelgiant į tai, kad gamtinių rezervatų apsauga įprastai taikoma visų rūšių gyvūnams ir augalams bei jų buveinėms ir kraštovaizdžiui, bet kokio pažeidimo draudimai apima daugiau nei taikomi „Europos saugomoms teritorijoms“, kuriais dažniausiai siekiama apsaugoti konkrečias rūšis ir buveines.

55 Įstojimo į bylą paaiškinime Vokietijos Respublika teigia, jog pagal Paukščių ir Buveinių direktyvas nereikalaujama, kad apsaugos ir išsaugojimo priemonės apimtų specialius t. y. su konkrečiomis saugomomis teritorijomis ir objektais susijusius įpareigojimus ar draudimus. Net darant prielaidą, kad valstybės narės privalo patvirtinti tokius įpareigojimus ir draudimus, šiose direktyvose nėra jokių nurodymų dėl nustatyto konkretumo laipsnio. Iš minėtų direktyvų taip pat neišplaukia valstybių narių pareiga nustatyti privalomo pobūdžio „siektinus tikslus“ ir juo labiau juos apibrėžti būtent teisės akte, kuriuo reglamentuojamas saugotinas turtas ir specialūs įpareigojimai bei draudimai, kurių reikia paisyti.

— Teisingumo Teismo vertinimas

56 Pagal Teisingumo Teismo praktiką Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalimis valstybės narės įpareigojamos suteikti SAT teisinį apsaugos statusą, visų pirma galintį užtikrinti jos I priede minimų paukščių rūšių išlikimą ir veisimąsi bei I priede nenurodytų nuolat aptinkamų migruojančių rūšių veisimąsi, šėrimąsi ir žiemojimą (žr. 1999 m. kovo 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-166/97, Rink. p. I-1719, 21 punktą; minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 153 punktą ir 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-293/07, 22 punktą).

57 Taip pat neginčijama, kad Paukščių direktyvos 4 straipsnyje numatyta tiek jos I priede minimoms rūšims, tiek migruojančioms rūšims aiškiai apibrėžta ir sugriežtinta tvarka, pateisinama tuo, kad kalbama atitinkamai apie rūšis, kurioms labiausiai gresia pavojus, ir rūšis, esančias bendro Europos Sąjungos paveldo dalimi (1996 m. liepos 11 d. Sprendimo *Royal Society for the Protection of Birds*, C-44/95, Rink. p. I-3805, 23 punktas; minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 46 punktas ir minėto 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 23 punktas).

58 Pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyti įpareigojimai keičia numatytuosius Paukščių direktyvos 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje, kiek tai susiję su įsteigtomis teritorijomis, teisinis SAT apsaugos statusas turi taip pat užtikrinti, kad jose bus išvengta natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos minėtos teritorijos, reikšmingo trikdymo (žr. 2003 m. vasario 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-415/01, Rink. p. I-2081, 16 punktą ir minėto 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 24 punktą).

59 Be to, saugant SAT turi būti imamasi ne tik priemonių, kurios skirtos užkirsti kelią žmogaus sukeltiems išorės pavojams ir trikdymams, bet, atsižvelgiant į esamą situaciją, ir pozityvių priemonių, kuriomis būtų siekiama saugoti ir gerinti teritorijos būklę (minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 154 punktas).

60 Pagal EB 249 straipsnio trečią pastraipą (dabar – SESV 288 straipsnio trečia pastraipa) direktyva yra privaloma kiekvienai valstybei narei, kuriai ji skirta, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus. Iš to aišku, kad Austrijos Respublika, kaip ir bet kuri kita valstybė narė, gali pasirinkti Paukščių direktyvos įgyvendinimo formą ir būdus (šiuo klausimu žr. minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 157 punktą).

61 Nors tiesa, kad perkėlimo tikslumas turi ypatingos reikšmės Paukščių direktyvos atveju, nes atitinkamoms valstybėms narėms patikima valdyti jų teritorijoje esančią bendro paveldo dalį (žr. minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 64 ir 159 punktus), bet kuriuo atveju dėl jo nereikalaujama, kad valstybės narės įtrauktų iš Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies išplaukiančių įpareigojimų ir draudimų į teisės aktą, kuriame kiekvienos SAT atžvilgiu būtų nustatytos saugomos rūšys ir buveinės bei apsaugos tikslai.

62 Kalbant apie minėtus įpareigojimus, kurie, Komisijos teigimu, turi būti pozityvūs ir specialiai skirti konkrečioms SAT ir rūšims, iš šio sprendimo 59 punkto ir 2005 m. spalio 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-6/04, Rink. p. I-9017) 34 punkto matyti, kad pozityvios priemonės, skirtos saugoti ir gerinti SAT būklę, turi būti priimamos ne sistemiškai, bet atsižvelgiant į konkrečią situaciją atitinkamoje SAT.

63 Kalbant apie draudimus, kurie turi būti tariamai specialiai skirti konkrečioms SAT ir rūšims, nors tiesa, kad, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti SAT nuo privačių asmenų veiklos reikia, kad jiems iš anksto būtų sudarytos kliūtys vykdyti galbūt kenksmingą veiklą (minėto 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją* 208 punktas), nepanašu, kad norint pasiekti šį tikslą būtinai reikia nustatyti draudimus, taikomus specialiai kiekvienai SAT, ar, kaip matyti iš 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (C-374/98, Rink. p. I-10799) 20 punkto, kiekvienai konkrečiai rūšiai.

64 Kiek tai susiję su kiekvienoje SAT saugomų rūšių ir buveinių įvardijimu, reikia nurodyti, kad kaip SAT ribų nustatymas turi būti neginčijamos privalomos formos (žr. minėto Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 22 punktą); šį reikalavimą reikia tenkinti įvardijant rūšis, kurios pateisino minėtos SAT įsteigimą. Iš tiesų, jeigu būtų kitaip, Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje kartu su jos 7 straipsniu numatytas apsaugos tikslas negalėtų būti visiškai pasiektas.

65 Dėl apsaugos tikslų iš minėto Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 20 ir 21 punktų matyti, kad teisinis apsaugos statusas, kuris turi būti suteiktas SAT, nereiškia, jog šie tikslai turi būti tiksliai nustatyti kiekvienai atskirai nagrinėjamai rūšiai. Be to, atsižvelgiant į tai, kas buvo pasakyta šio sprendimo 60 ir 61 punktuose, bet kuriuo atveju negalima manyti, kad apsaugos tikslai turi būti įtvirtinti tame pačiame teisės akte, kuriame nustatytos konkrečioje SAT saugomos rūšys ir buveinės.

66 Kalbant apie tariamą SAT, susijusių su egzistuojančiu ir nacionalinėmis ar regioninėmis priemonėmis saugomu gamtiniu rezervatu arba kito tipo įsteigta teritorija, teisinio statuso nepakankamumą, reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 57 punkte, Paukščių direktyvos 4 straipsnyje numatyta ir jos I priede minimoms rūšims, ir migruojančioms rūšims aiškiai apibrėžta ir sugriežtinta tvarka. Tokia yra SAT

taikytinos apsaugos sistemos specifika, palyginti su švelnesne bendros apsaugos sistema, Paukščių direktyvos 3 straipsnyje numatyta visoms joje nurodytoms paukščių rūšims (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Royal Society for the Protection of Birds* 19 ir 24 punktus). Tačiau tai nereiškia, kad tokio pobūdžio teritoriją galima veiksmingai apsaugoti taikant tik kiekvienai SAT specialiai apibrėžtą ir įgyvendintą teisinę sistemą.

67 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, reikia pripažinti, kad šiuo atveju kaltinimo, susijusio su valstybės narės atsakovės bendro pobūdžio įsipareigojimų pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį kartu su jos 7 straipsniu neįvykdymu, pagrįstumas nebuvo įrodytas.

68 Todėl reikia išnagrinėti ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagrįstumą, atsižvelgiant į pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje įvairiose žemėse galiojusius teisės aktus ir į šio sprendimo 47 punkte nustatytą ieškinio apimtį.

Dėl Burgenlando žemės

— Šalių argumentai

69 Komisijos teigimu, kadangi *Natura 2000* teritorijos nebuvo pakeistos į Europos saugomas teritorijas ir joms nebuvo suteiktas šioms taikomas teisinis statusas, nėra tinkamo Burgenlando žemės SAT apsaugos statuso.

70 Austrijos Respublika užsimena apie kai kurias teritorijas, nurodydama, jog rengiami nutarimai, kuriais jos bus priskirtos Europos saugomoms teritorijoms. 2008 m. kovo 23 d. Burgenlando žemės vyriausybės nutarimu kaip „Auwiesen Zickenbachtal Europos saugoma teritorija“ buvo įsteigta tik Auwiesen Zickenbachtal teritorija.

— Teisingumo Teismo vertinimas

71 Tiek iš šalių argumentų, tiek iš 2007 m. vasario 20 d. Austrijos Respublikos atsakymo į Komisijos pagrįstą nuomonę matyti, kad joje numatyto termino pabaigoje Burgenlando žemėje nebuvo įsteigta nė viena SAT. Tačiau, kaip nurodyta ieškinio išvadose, antrasis kaltinimas susijęs tik su jau įsteigtomis SAT.

72 Todėl kadangi šis kaltinimas, kiek jis susijęs su situacija minėtoje žemėje, neturi dalyko, jį reikia atmesti.

Dėl Vienos žemės

— Šalių argumentai

73 Komisija teigia, kad keturios šios žemės SAT, kurios buvo įsteigtos tik 2007 m. spalio 17 d., neturi teisinio statuso, suteikiančio joms pakankamą apsaugą.

74 Austrijos Respublika atsako, kad minėtos SAT yra saugomos būdu, atitinkančiu Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalies bei Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies ir 7 straipsnio reikalavimus.

— Teisingumo Teismo vertinimas

75 Neginčijama, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje šioje byloje nagrinėjamose teritorijose nebuvo įsteigtos SAT.

76 Šiomis aplinkybėmis dėl tos pačios, kokia nurodyta šio sprendimo 71 punkte, priežasties, reikia atmesti antrąjį kaltinimą tiek, kiek jis susijęs su situacija Vienos žemėje.

Dėl Karintinos žemės

— Šalių argumentai

77 Komisijos teigimu, atsižvelgiant į tai, kad iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos buvo įsteigta tik viena SAT, Flachwasserbiotop Neudenstein Europos paukščių apsaugos teritorijos teisinis statusas negali būti laikomas šiai teritorijai suteikiančiu pakankamą apsaugą, nes vidaus teisės aktuose nenumatytos nei priemonės ir specialūs su konkrečiais paukščiais susiję apsaugos tikslai, nei šios teritorijos žemėlapis.

78 Austrijos Respublika tik patvirtino, kad minėta SAT egzistuoja.

— Teisingumo Teismo vertinimas

79 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad 2005 m. gegužės 23 d. Karintinos žemės vyriausybės nutarimo dėl šios SAT 2 straipsnyje įtvirtinta, jog 1994 m. lapkričio 8 d. tos pačios vyriausybės nutarimo, paskelbto šios žemės Oficialiajame leidinyje Nr. 92/1994, 2 straipsnyje nustatytomis sąlygomis užtikrinama pakankama apsauga, todėl nebūtina Flachwasserbiotop Neudenstein Europos saugomos teritorijos atžvilgiu nustatyti papildomų įpareigojimų, draudimų, leidimo suteikimo apribojimų ir apsaugos priemonių.

80 Be to, 2005 m. gegužės 23 d. to paties nutarimo 3 straipsnyje numatyta, kad juo siekiama išsaugoti, plėtoti ar atkurti priede minimų saugomų rūšių tinkamą apsaugos būklę.

81 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į šio sprendimo 65 punkte pateiktas išvadas ir nesant jokių įrodymų, patvirtinančių, kad norint pasiekti paukščių rūšių, į kurias daroma nuoroda Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir kurios apima minėto nutarimo priede minimas rūšis, apsaugos tikslus reikia šiuo atveju priimti išsamesnes nei Karintinos žemės vyriausybės priimtos nuostatas, Komisijos kaltinimas šiuo klausimu turi būti atmestas.

82 Dėl tariamo minėtos SAT nepavaizdavimo žemėlapyje reikia pripažinti, kad nors taip pavaizdavus galima nurodyti aiškias teritorijos ribas, kaip savo išvados 84 punkte nurodė generalinė advokatė, tai nėra vienintelė ir patikima teritorijos ribų nustatymo forma.

83 Todėl Komisijos kaltinimą šiuo klausimu taip pat reikia atmesti.

84 Taigi reikia atmesti antrąjį kaltinimą tiek, kiek jis susijęs su situacija Karintinos žemėje.

Dėl Aukštutinės Austrijos žemės

— Šalių argumentai

85 Komisija teigia, kad vienuolikoje šios žemės SAT, apie kurias pranešta, galiojanti apsaugos sistema yra nepakankama. Pirma, nėra jokių teisės aktų, susijusių su Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun SAT. Antra, Traun-Donau-Auen, Ettenau, Frankinger Moos, Dachstein, Unterer Inn ir Kalkinių Alpių nacionalinio parko SAT nesuteikiama tinkama apsauga.

86 Komisija tvirtina, kad kalbant apie Ettenau, Traun-Donau-Auen ir Frankinger Moos SAT, egzistuoja bendro pobūdžio nutarimai dėl gamtos draustinių, kuriais dviem

pastaraisiais atvejais reglamentuojama tik leidžiama vykdyti veikla. Dachstein, Unterer Inn ir Kalkinių Alpių nacionalinio parko SAT taikomi specialūs nutarimai, susiję su Europos saugomomis teritorijomis, kuriuose iš esmės numatytas tik bendro pobūdžio draudimas vykdyti veiklą.

87 Austrijos Respublika nurodo, kad Aukštutinės Austrijos žemės vyriausybė šiuo metu rengia trūkstamus nutarimus. Tačiau ji neigia Komisijos teiginį, kad visos šios žemės SAT neturi pakankamo teisinio statuso. Taigi SAT, kurios šiuo metu saugomos kaip gamtiniai rezervatai, pagal 2001 m. Įstatymo dėl Aukštutinės Austrijos gamtos ir kraštovaizdžio apsaugos (*Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz* 2001, LGBl. Nr. 129/2001) 25 straipsnį suteikta absoliuti griežtesnė nei reikalaujama Paukščių direktyvoje, apsauga. Be to, ši valstybė narė kaip pakankamą apsaugos statusą turinčios SAT pavyzdį nurodo Dachstein ir Kalkinių Alpių nacionalinio parko SAT, paminėdama kelias būtent paukščių apsaugai taikomas vidaus nuostatas.

— Teisingumo Teismo vertinimas

88 Dėl Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun SAT paaiškėjo, kad apie jokį svarbų teisės aktą nebuvo pranešta nei Komisijai, nei per procesą Teisingumo Teisme. Todėl Komisijos kaltinimas dėl teisės aktų, susijusių su šiomis SAT, stokos yra pagrįstas.

89 Kalbant apie kitų SAT teisines sistemas, reikia pripažinti: kadangi Komisija nepagrindė, kad atsižvelgiant į konkrečią kiekvienos teritorijos situaciją tokia sistema yra nepakankama Paukščių ir Buveinių direktyvų svarbių reikalavimų atžvilgiu, pateikdama

nepakankamai išsamius argumentus ji neįrodė savo kaltinimo pagrįstumo, todėl šiuo klausimu jį reikia atmesti.

90 Iš to matyti, kad antrojo kaltinimo daliai dėl situacijos Aukštutinėje Austrijoje gali būti pritarta tik tiek, kiek ji susijusi su Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun SAT.

Dėl Forarlbergo žemės

— Šalių argumentai

91 Komisija tvirtina, kad šioje žemėje galiojančiuose teisės aktuose SAT nenumatyti specialūs apsaugos ir išsaugojimo tikslai bei konkrečios priemonės ir įpareigojimai ar draudimai. Konkrečiai kalbėdama apie Klostertaler Bergwälder SAT, Komisija pabrėžia apsaugos, kuri šiai teritorijai suteikta Forarlbergo žemės vyriausybės priimtu miškų valdymo planu, nepakankamumą. Verwall SAT konkrečiai saugoma minėtos vyriausybės nutarimu, vis dėlto priimtu pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nurodytam terminui, kuriame įtvirtinti įpareigojimai, draudimai ir nuostatos, kuriomis siekiama apsaugoti ir išsaugoti teritoriją bei joje aptinkamas saugomas rūšis.

92 Austrijos Respublika atsako, kad Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried ir Matschels SAT taikomi saugomos teritorijos nutarimai, kuriais draudžiamos

priemonės ir naudojimosi būdai, kuriais būtų sunaikinamos natūralios rūšių, kurioms skirtos šios teritorijos, buveinės arba šios rūšys reikšmingai sutrikdomos. Dėl Klostertaler Bergwälder SAT pažymėtina, kad valdžios institucijų įgaliojimo pagrindu buvo parengtas su ja susijęs privalomos galios miško planas, siekiant įgyvendinti apsaugos priemones, kurių reikia norint išlaikyti tinkamą Paukščių direktyvos I priede minimų teritorijoje aptinkamų saugomų paukščių rūšių apsaugos būklę.

— Teisingumo Teismo vertinimas

93 Svarbu nurodyti, kad Nutarimo dėl gamtos apsaugos (LGBl. Nr. 36/2003) 13 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog Forarlbergo žemės vyriausybė, patvirtindama valdymo planus, sudarydama kitus susitarimus arba priimdama sprendimus ar nutarimus, prireikus turi patvirtinti nurodytų teritorijų tvarkymo, plėtros ir apsaugos priemones, atitinkančias ekologinius reikalavimus, visų pirma susijusius su šiose teritorijose aptinkamomis Paukščių direktyvos I priede minimomis paukščių rūšimis.

94 Šio nutarimo 14 straipsnyje numatytas aiškus draudimas bloginti padėtį, o to paties reglamento 15 straipsnyje numatytas poveikio tyrimas ir tam tikrais atvejais įpareigojimas suteikti leidimą atsižvelgiant į apsaugos tikslus, kurie išplaukia iš reikalavimų, susijusių su priede nurodytų natūralių buveinių ir rūšių tinkama apsaugos būkle, kurie yra lemiami teritorijos steigimui.

95 Be to, Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried, Matschels ir Klostertaler Bergwälder SAT numatytos Austrijos Respublikos nurodytos priemonės, minimos šio sprendimo 92 punkte.

96 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant visų pirma į šio sprendimo 65 punkte nurodytas išvadas ir nesant jokių įrodymų, patvirtinančių, kad norint pasiekti paukščių rūšių, į kurias daroma nuoroda Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse rūšis, apsaugos tikslus, reikia šiuo atveju priimti išsamesnes nei Forarlbergo žemės vyriausybės priimtos nuostatas, Komisijos kaltinimą tiek, kiek jis susijęs su šio sprendimo ankstesniame punkte minėtomis SAT, reikia atmesti.

97 Neatrodo, kad, kitaip nei šio sprendimo 95 punkte minėtų SAT atveju, Verwall SAT pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje būtų taikoma ypatinga teisinė apsauga. Be to, kadangi praėjus nedaug laiko po šio termino pasibaigimo minėta vyriausybė priėmė nutarimą, kuriame įtvirtino kelias specialias apsaugos priemones, tokiu atveju reikia manyti, kad iki šių priemonių priėmimo ši SAT nebuvo pakankamai saugoma. Todėl šiuo klausimu ieškinys yra pagrįstas.

98 Taigi antrojo kaltinimo daliai dėl situacijos Forarlbergo žemėje turi būti pritarta tiek, kiek ji susijusi su Verwall SAT.

Dėl Tirolio žemės

— Šalių argumentai

99 Komisijos nuomone, šioje žemėje galiojančiuose bendro pobūdžio teisės aktuose įtvirtintas joje esančių SAT apsaugos statusas nėra pakankamas. Tiesa, kad Tirolio žemės vyriausybė priėmė nutarimą, kuriame pateikiamas vienuolikos *Natura 2000* teritorijų sąrašas, tačiau šiame akte nenurodytos nei saugomų paukščių rūšys, nei apsaugos ir išsaugojimo tikslai, nei esminės elgesio taisyklės, kurių reikia laikytis. Vietoj specialių išsaugojimo tikslų bendrai nurodoma pagal 1997 m. Tirolio žemės gamtos apsaugos įstatymo 2004 m. gegužės 12 d, redakcijos (LGBl. Nr. 50/2004, toliau – *TNSchG*) 14 straipsnio 11 dalį standartinėse duomenų lentelėse minimų buveinių ir paukščių apsauga. Visų pirma Komisija teigia, kad Tirolio Lechtalio SAT apsaugos statusas nepakankamas.

100 Austrijos Respublika nurodo, kad įgyvendintos Paukščių ir Buveinių direktyvos buvo integruotos į jau išvystytą apsaugos sistemą, apimančią būtent gamtinius rezervatus, gamtos parkus, kraštovaizdžio apsaugos teritorijas, poilsio zonas ir saugomas teritorijas. Įgyvendinant šias direktyvas jų nuostatos buvo susietos su apsaugos teritorijose galiojančiomis taisyklės ir jas papildė. Šiose apsaugos teritorijose nustatyti tam tikri draudimai, įpareigojimai ir leidimų suteikimo sistemos.

101 Remiantis 2004 m. gruodžio mėn. priimtu projektu, visoms Tirolio žemės SAT taikomas koordinuotas valdymas, kuriuo norima pasiekti kiekvienai teritorijai nustatytus apsaugos tikslus bei užtikrinti ilgalaikę kiekvienoje atitinkamoje teritorijoje aptinkamų

paukščių rūšių apsaugą. Austrijos Respublikos teigimu, *TNSchG* 14 straipsnyje numatyta pereinamojo laikotarpio sistema užtikrinama pakankama SAT apsauga, kol specialiu nutarimu bus apibrėžti apsaugos tikslai.

102 Valstybė narė atsakovė išsamiai apibūdino Tirolio Lechtalio SAT taikomą apsaugos sistemą ir teigia, kad jos pakanka Paukščių ir Buveinių direktyvos atžvilgiu.

— Teisingumo Teismo vertinimas

103 Reikia nurodyti, jog pagal *TNSchG* 3 straipsnio 9 dalies 9 punktą apsaugos tikslai apibrėžti kaip Europos paukščių ir jų buveinių apsaugos teritorijoje aptinkamų Paukščių direktyvos I priede minimų rūšių, į kurias daroma nuoroda jos 4 straipsnio 2 dalyje, apsaugos tinkamos būklės išlaikymas ir atkūrimas.

104 Pagal *TNSchG* 14 straipsnio 3 dalį minėtos žemės vyriausybė turi kiekvienos *Natura 2000* teritorijos atžvilgiu nutarimais nustatyti apsaugos tikslus ir prireikus apsaugos nuostatas ir priemones, kurios būtinos tinkamai apsaugos būklei pasiekti.

105 *TNSchG* 14 straipsnio 11 dalyje numatyta, kad apsaugos tikslai pereinamuoju laikotarpiu iki šių nutarimų priėmimo laikinai keičiami standartinėse duomenų formose nurodytų buveinių ir laukinės faunos bei floros, įskaitant paukščius, apsauga.

106 Tačiau 1996 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendime 97/266/EB dėl informacijos apie siūlomas *Natura 2000* teritorijas formos (OL L 107, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis

leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 162) numatytoje šios rūšies formoje, kuri, kaip neginčijama, pagal atitinkamą Tirolio žemės teisės aktą buvo paskelbta ir ja galima remtis prieš trečiuosius asmenis, minimos paukščių rūšys, dėl kurių atitinkamoje teritorijoje buvo įsteigta SAT. Be to, minėtoje formoje, be kita ko, pateikiamas teritorijos aprašymas, jos kokybės ir svarbos bendras apibūdinimas, atsižvelgiant visų pirma į Paukščių direktyvos apsaugos tikslus, ir šios teritorijos vertinimas kiekvienos minėtų rūšių atžvilgiu.

107 Taip pat neginčijama, kad kiekvienoje minėtos žemės SAT nustatyta daug draudimų, įpareigojimų ir leidimų suteikimo procedūrų, kurios kiekvienos šių teritorijų atveju papildo pareigas suteikti leidimus ir teisės aktuose numatytus bendrus draudimus.

108 Taigi, pavyzdžiui, iš bylos medžiagos matyti, jog gamtiniuose rezervatuose iš principo draudžiama statyti, montuoti ar įtaisyti įrenginius, statyti, plėsti ar perkelti kelius ir geležinkelius, kasinėti ar užpildyti kitus sklypus nei užtverti žemės sklypai su statiniais, želdinti naujais želdiniais, leistis ir kilti laukuose, kelti bet kokį didelį triukšmą, tręšti, naudoti toksinius produktus ir naudotis motorinėmis transporto priemonėmis. SAT minėtus draudimus netgi papildo bendras draudimas į ją patekti.

109 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, negalima manyti, jog buvo įrodyta, kad Tirolio žemėje galiojanti SAT apsaugos sistema nepakankama Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 arba 2 dalies ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies kartu su jos 7 straipsniu atžvilgiu.

110 Tai ypač pasakytina apie Tirolio Lechtalio SAT, kuriai taikoma taip pat gamtos parko apsauga ir kurios dalis Tiroler Lech buvo įsteigta kaip gamtinis rezervatas.

111 Dviejuose pirmesniuose punktuose pateiktų išvadų negali paneigti aplinkybė, kad *TNSchG* 14 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog Tirolio žemės vyriausybė turi kiekvienos *Natura 2000* teritorijos atžvilgiu nutarimais nustatyti apsaugos tikslus. Iš tiesų, net jeigu tokia sistema gali būti tobulinama, vis dėlto šiuo atveju neatrodo, kad šioje žemėje jau įdiegta sistema būtų nepakankama apsaugos reikalavimų atžvilgiu.

112 Todėl reikia atmesti antrąjį kaltinimą tiek, kiek jis susijęs su situacija Tirolio žemėje.

113 Kalbant apie SAT, kurios, kaip buvo nustatyta šioje byloje, neturi pakankamo iš Paukščių ir Buveinių direktyvų svarbių nuostatų kylančių reikalavimų atžvilgiu teisinio apsaugos statuso, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas neturi informacijos, kuria remdamasis galėtų nustatyti, ar rūšims, dėl kurių buvo įsteigtos minėtos SAT, taikomos Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalys kartu, ar kuri nors viena iš jų.

114 Todėl šiuo klausimu reikia remtis Paukščių direktyvos 4 straipsniu.

115 Atsižvelgiant į visas pateiktas išvadas, reikia pripažinti, kad:

— pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 dalį teisingai, vadovaudamasi ornitologiniais kriterijais, neįsteigusi SAT Hanság teritorijoje Burgenlando žemėje ir nenustačiusi Žemojo Tauerno SAT Štirijos žemėje ribų, ir

— nesuteikusi Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun SAT Aukštutinės Austrijos žemėje bei Verwall SAT Forarlbergo žemėje teisinės apsaugos, atitinkančios Paukščių direktyvos 4 straipsnyje ir Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje kartu su jos 7 straipsniu numatytus reikalavimus,

Austrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias nuostatas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

116 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Teisingumo Teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Kadangi šioje byloje kiekvienos šalies dalis reikalavimų buvo patenkinta, o dalis atmesta, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

117 Pagal to paties reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą į šią bylą įstojusi Vokietijos Federacinė Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. Austrijos Respublika:

— pagal 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos 4 straipsnio 1 dalį teisingai, vadovaudamasi orni-

tologiniais kriterijais, neįsteigusi specialios apsaugos teritorijos Hanság teritorijoje Burgenlando žemėje ir nenustačiusi Žemojo Tauerno specialios apsaugos teritorijos Štirijos žemėje ribų, ir

— **nesuteikusi Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal ir Untere Traun specialios apsaugos teritorijoms Aukštutinės Austrijos žemėje bei Verwall specialios apsaugos teritorijai Forarlbergo žemėje teisinės apsaugos, atitinkančios Direktyvos 79/409 4 straipsnyje ir 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos 6 straipsnio 2 dalyje kartu su jos 7 straipsniu numatytus reikalavimus,**

neįvykdė įsipareigojimų pagal šias nuostatas.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Europos Komisija, Austrijos Respublika ir Vokietijos Federacinė Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.